

PORT OF MOERDIJK

KWARTAALRAPPORTAGE

3^E KWARTAAL

2023

**HAVENBEDRIJF
MOERDIJK**

**Kwartaalrapportage
3^e kwartaal 2023**

Inhoudsopgave

VOORWOORD	4
VOORTGANG ACTIVITEITEN 2023	5
RISICOMANAGEMENT	8
KENGETALLEN – 3^E KWARTAAL	10
EXPLOITATIEOVERZICHT REALISATIE VERSUS BEGROTING T/M SEPTEMBER 2023	12
PROGNOSE 2023	14
INVESTERINGSOVERZICHT	15
FINANCIERING EN TREASURY	16

N.B. Vanwege afrondingen van bedragen kunnen afrondingsverschillen in de tabellen van deze kwartaalrapportage staan

Voorwoord

Ook het derde kwartaal van 2023 kent twee gezichten. Enerzijds is er over het derde kwartaal een hoger resultaat €0,7 mln voor belasting dan begroot; anderzijds zien we een lagere omzet dan begroot. De prognose is nu dat het jaarresultaat voor belastingen voor 2023 uiteindelijk € 0,6 mln lager uit zal komen dan begroot.

De bijzonderheden met betrekking tot de opbrengsten zijn:

- lagere zeehavengelden door de daling in breakbulk en industriesegmenten als ook niet-begrote kortingen,
- lagere opbrengst erfpacht door vertraging passeren aktes,
- lagere opbrengsten uit het zonnepark door de daling van het teruglevertarief.

Door de vertraging in de uitgifte van LPM is bovendien een hogere financiering nodig dan begroot

Helaas houdt de internationale trend van dalende overslagcijfers ook aan in Port of Moerdijk. Er is minder volume in de markt en daardoor daalt ook het aantal zee- en binnenvaartschepen dat Port of Moerdijk aandoet. Op zeevaart zien we een afname van 16% van het overslagvolume. Voor binnenvaart daalt de afname, maar wordt in het derde kwartaal nog altijd een 3% daling genoteerd. Ook het goederenvervoer per spoor blijft achter op vorig jaar. We zien tekenen van een omgekeerde 'modal shift' en hebben daarom namens en met het shortsea cluster van Moerdijk hierom aandacht gevraagd bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Waar handel en ontwikkeling in het derde kwartaal dus opnieuw 'traag' waren, zijn er nadrukkelijk ook positieve punten te melden. Zo is de realisatie van de Interne Baan tussen het Logistiek Park Moerdijk en het bestaande haven- en industrieterrein, inclusief viaduct over de A17 en brug over de Roode Vaart, een feit en gaan voorbereidende werkzaamheden gewoon door. Ook alle veiligheidsprojecten gaan vrijwel geheel conform planning, net als de invoering van de blauwe zone en de reconstructie van de Plaza en de Oostelijke Randweg. Op het gebied van duurzaamheid is het goed te vermelden dat de haalbaarheidsstudies voor het DIMMER-project voor CO2-afvang zijn afgerond en gepresenteerd, waardoor nu de volgende stap gezet kan worden naar het proefondervindelijk testen van de technische haalbaarheid in een te bouwen demo-installatie.

In het derde kwartaal is de gronduitgifte van het voormalig Tertra Pak terrein aan Van der Vlist gepasseerd.

Tot slot is verder in het derde kwartaal is een start gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe website voor Port of Moerdijk en heeft de interne organisatie een enorme professionele stap voorwaarts gemaakt door de implementatie van nieuwe ERP-software en samenwerking met een nieuwe IT-partner voor alle bedrijfsprocessen.

Directie Havenbedrijf Moerdijk
Oktober 2023

Voortgang activiteiten 2023

Inmiddels is een start gemaakt met het proces om te komen tot een verdere blik vooruit. We willen namelijk tijdig kunnen inspelen op te verwachten trends en op ontwikkelingen op langere termijn. Deze hebben impact op de keuzes die we nu moeten maken.

Voor nu wordt het uitgangspunt van ons handelen gevormd door de Corporate Strategy 2021-2025, zoals vastgesteld door onze aandeelhouders in december 2020. Met de aanscherping van de strategie eind 2021 zijn de te halen doelen en acties voor 2025 vertaald in activiteiten voor het jaar 2023.

Hieronder een toelichting op de voortgang van de activiteiten per vastgestelde hoofdgave uit de Corporate Strategy.

Versterken en uitbouwen topclusters

Door het besluit van de Provincie Noord-Brabant begin 2023 worden er geen vergunningen verstrekt aan vestigers op het Logistiek Park Moerdijk. Bouwwerkzaamheden hebben hierdoor vertraging opgelopen en staan nog altijd 'on hold'. Dit geldt zowel voor de drie vestigers (DSV, Lidl en LPM Holding) als voor de aanleg van de Centrale Blusvoorziening (CBV).

Ondertussen zijn alle andere activiteiten voor het LPM conform plan doorgedaan. Dat betekent dat Bavak Security Groep als uitvoeringspartij gaat starten met de plannen voor de collectieve veiligheid, KPN in voorbereiding is op de aanleg van de 5G-mast en glasvezel en dat de Interne Baan is opgeleverd. De aansluiting van de Interne Baan op de Zuidelijke Randweg wordt op een later tijdstip gerealiseerd.

Voor wat betreft de commerciële uitgifte op Industrial Park Moerdijk zijn vergevorderde gesprekken uiteindelijk vastgelopen. Het is nog niet duidelijk welke impact dit heeft op het bouwrijpmaken van IPM; dit wordt de komende tijd besproken en besloten.

Er zijn ondertussen wel concrete leads voor wat betreft ontwikkeling van circulaire industrie op IPM. Vestiging wordt niet meer voorzien voor 2023. Ook is de studie voor de mogelijke kade-invulling afgerond en staat een studie voor de invulling van een spoorterminal voor Q4 op de rol.

Vergroten van het shortsea overslagvolume

Het shortsea cluster staat onder druk als gevolg van afgenomen handelsvolumes wereldwijd. Partijen kiezen vaker voor alternatieven. Vandaar dat aan shortsea het afgelopen kwartaal extra aandacht is besteed. Zo is er een speciale nieuwsbrief voor het shortsea cluster in het leven geroepen en is er een bijeenkomst met vertegenwoordigers van het shortseacluster geweest en een tweede aangekondigd. Ook is er namens het cluster een brief naar het Ministerie van IenW gegaan om aandacht te vragen voor mogelijke gevolgen van de stremmingen van vaarwegen in regio Rotterdam.

Ondertussen worden stappen gezet ten behoeve van het aantal en frequenties van shortsea (en rail) bestemmingen. Zo is er een opdracht verleend voor een plan van aanpak van het op diepte houden van onze haven als ook het implementeren van een 3D onderwatermodel van de havenbekkens inclusief stroomprofielen en slibaanwas, de 'digital twin'. Qua nieuwe bestemmingen is gestart met deskresearch, waarbij met name gekeken wordt naar Spaanse havens. Ook wordt gekeken hoe we de verbinding met Port of Klapeida in Litouwen kunnen versterken.

Versterken en digitaliseren van de infrastructuur

Op het gebied van infrastructuur springt de realisatie van de Interne Baan tussen haven- en industrieterrein en het LPM het meest in het oog, maar ook onder de grond is het een en ander

gerealiseerd. Zo is hard gewerkt aan de aanleg van de elektra- en datakabels naar het Logistiek Park Moerdijk.

De voorbereiding op de ombouw van rotondes op de Zuidelijke Randweg richting N285 (afrit 25) is gevorderd tot de aanbestedingsfase om de komende jaren ook de uitvoering te kunnen oppakken. De aanvang van de verdubbeling van de ingaande stroom afrit 26 zal niet meer in 2023 plaatsvinden; dit traject zich momenteel in de beoordelingsfase van de pre-kwalificatie.

De aankondiging van de realisatie van het blauwe zone parkeren op het haven- en industrieterrein leidde in het derde kwartaal tot veel gesprekken met ondernemers. Zodra alle gesprekken zijn afgerond en eventuele aanpassingen zijn doorgevoerd zal worden overgegaan tot de juridische inbedding met verkeersbesluiten door de gemeente. Zo snel als mogelijk wordt daarna gestart met de invoering.

Voor wat betreft verbeteringen aan het spoor meldt ProRail een vertraging in de vergunningsverlening vanwege stikstof waardoor de LaLo-verlenging nog niet kan worden gestart evenals de verlegging van de kabels- en leidingensloot ter voorbereiding op het vergroten van het emplacement niet.

Uitbouwen netwerkpositie in Vlaams Nederlandse Delta

Om de positie en propositie van Port of Moerdijk te verbeteren is ervoor gekozen om een nieuwe website te ontwikkelen. De nieuwe website moet enerzijds voldoen aan de hedendaagse eisen van toegankelijkheid, veiligheid en gebruiksvriendelijkheid voor alle stakeholders en moet anderzijds meer kunnen aansluiten bij de doelstellingen en thema's die volgen vanuit de Corporate Strategy. In het derde kwartaal is daarvoor een projectleider aangesteld en een ontwikkelaar geselecteerd. Uit de vijf uiteenlopende kandidaten kwam de huidige provider, Axendo, als beste naar voren.

Het zijn van een goede buur

Wekelijks is er berichtgeving op social media en ook in het derde kwartaal is een nieuwsbrief verzonden en een omgevingstafel georganiseerd om stakeholders te informeren.

Daarnaast is een traject gestart om te komen tot een heldere 'corporate story', ofwel een verhaallijn die onze bedrijfsstrategie vertaald naar een heldere algemene overall boodschap. Daarbij wordt niet alleen de Corporate Strategy met alle doelstellingen en activiteiten erin als uitgangspunt genomen, maar wordt de blik ook al op de ambities voor de verdere toekomst gericht.

Ter voorbereiding op de nieuwjaarsreceptie is gezocht naar een locatie en datum en voor de Open Havendag 2024 zijn partijen uitgenodigd om het offertetraject in te gaan.

Excelleren in veiligheid (safety & security)

De onderhandelingen met het havenbedrijf van Rotterdam over het doorontwikkelen van het toegangsbeleid zijn in het derde kwartaal vrijwel afgerond.

De inrichting van de Genetec-omgeving is een dagelijks proces waarbij inmiddels de voorbereidingen voor de koppeling met mobiele telefoondetectie gerealiseerd zijn. Omdat de Genetec-omgeving meer aanpassingen nodig had dan voorzien, wordt de het Security Management Systeem pas in begin van het vierde kwartaal op de GIS-omgeving aangesloten. In het derde kwartaal is verder gestart met de nieuwe technische inrichting van de app 'Port Alert Moerdijk' die de Chainels-omgeving moet vervangen.

Voor wat betreft de integrale bewaking van het 'Mainport uitvoeringsprogramma' kan gemeld worden dat alle projecten zo goed als conform beoogde planning verlopen.

Vooroplopen in duurzaamheid en circulariteit

De haalbaarheidsstudie DIMMER over CO2 afvang is afgerond en aan het MT gepresenteerd.

Ten behoeve van de grondstoffentransitie is gestart met het per asset vastleggen van het gewenste niveau van vastleggen van informatie, om zo de onderliggende objectpaspoorten van deze assets in te kunnen vullen met gegevens van opbouw en samenstelling. Verder is de industrie gevraagd om in de komende maanden mee te werken aan het leveren van CES-data van grondstoffen en reststromen. De bedoeling is de rapportage CES Rotterdam-Moerdijk 3.0 daarmee voor april 2024 af te hebben.

In verband met de grote hoeveelheid energieprojecten die op het grondgebied van de gemeente Moerdijk zullen landen, heeft de gemeente pas op de plaats gemaakt, om in najaar 2023 i.o.m. de ministeries EZK en BZK een ontwerptafel in te richten om de inpasbaarheid van alle projecten te bepalen. De resultaten hieruit zullen worden ingebracht in het ruimtelijk voorstel dat de provincie aan het Ministerie van BZK zal aanbieden.

Er is in de omgevingsvisie nog geen concrete locatie gegeven voor het nieuwe hoogspanningsstation + converter t.b.v. de aanlanding van wind-op-zee; de mogelijkheid is opgenomen dat dit ook buiten het haven- en industrieterrein kan komen. De omgevingsvisie en ingediende zienswijzen zijn in het derde kwartaal uiteindelijk nog niet in besluitvorming gekomen.

Professionele organisatie als randvoorwaarde

In het derde kwartaal is, na uitgebreide voorbereiding, de ERP-software live gegaan en wordt overgestapt op een nieuwe financiële administratie en nieuw CRM-systeem.

Ook voor wat betreft cybersecurity is een grote stap voorwaarts gezet door afspraken met CGI, onze nieuwe dienstverlener voor IT-oplossingen en bedrijfsprocessen.

Risicomanagement

De belangrijkste risico's strategisch en operationeel zijn hieronder benoemd evenals de ontwikkelingen in het kwartaal.

Strategische risico's

- *De economische ontwikkeling*: vanuit meerdere bedrijven krijgen we de signalen dat de business tegenvalt. Ook de overslag cijfers laten een daling zien. Op dit moment zijn er nog geen indicaties voor concrete financiële problemen bij bedrijven op het HiM.
- *Geopolitieke ontwikkelingen – oorlog in Oekraïne*: de aanhoudende oorlog in Oekraïne zorgt voor hoge, sterk fluctuerende energiekosten en hoge inflatie. Binnen de haven is de impact vooralsnog (afgezien van de inflatie) beperkt.
- *Wet- en regelgeving – stikstofbeleid*: met de beslissing van de provincie NB om alle vergunningen met extern salderen on-hold te zetten, was het risico op significante impact voor HbM sterk toegenomen.
- *Ruimtegebrek – ontwikkeling Roode Vaart*: in de conceptversie van de Omgevingsvisie Moerdijk 2040 is de reservering Roode Vaart opgenomen. De vaststelling van de omgevingsvisie door de gemeenteraad is opnieuw vertraagd, maar zal naar waarschijnlijkheid later in 2023 plaatsvinden.
- *Verduurzaming - Beschikbaarheid van voldoende netcapaciteit*: Het Havenbedrijf is vertegenwoordigd in de stuurgroep en in het gebiedsteam. TenneT heeft het 380 kV-station in haar investeringsprogramma opgenomen. Het p-MIEK zal trachten de realisatie hiervan te versnellen.
- *Safety- en security: groot (chemisch) incident (land of water gebonden)*: dit risico is niet gewijzigd in kwartaal 3.
- *Verlies/ acceptatie omgeving/ shareholders*: er wordt veel effort gestoken in de contacten met de omgeving en andere stakeholders.
- *Groeibeperking modaliteiten*: Groei van het spoorproduct wordt beperkt doordat de maximale capaciteit sinds enkele jaren gebruikt wordt en kan pas weer groeien nadat het emplacement is uitgebreid (2025). De uitbreiding loopt vertraging op door de stikstof-problematiek.

Operationele risico's

- *Nautische veiligheid*: Met het operationaliseren van het Nautisch Veiligheid Management Systeem (NVMS) zijn er grote stappen gemaakt in de verbetering. Hiervoor is een Nautische Risico Analyse (NRA) uitgevoerd, een analyse voor een registratiesysteem, centrale borging van alle relevante (beleid)documenten en is er een Safety Evaluation Board (SEB) samengesteld die in samenhang de Havenmeester adviseert.
- *Calamiteit land*: De rolopvatting en mogelijke ondersteuning ten tijde van calamiteiten is door het de programma manager veiligheid gereviewed in de "regeling incidenten, calamiteiten & crisis". De handelingsperspectieven voor de managers van de week worden geupdate. Voor 2023 is er in het programma Veiligheid een doorontwikkeling van het NVMS voor land opgenomen voor het openbaar

gebied. Middels een 6-wekelijks operationeel overheden overleg worden incidenten, zorgen of lessons learned door stakeholders met elkaar gedeeld.

- *Criminaliteit op het terrein*: Diverse projecten die onder het programma Veiligheid, SBIM en gemeente vallen, zijn geclusterd in het Mainport programma, hierdoor ontstaat meer synergie en een duidelijkere focus in het aanpakken van criminaliteit. Middels een 6-wekelijks operationeel overheden overleg worden incidenten, zorgen of lessons learned door stakeholders met elkaar gedeeld.
- *Onverwachte financiële tegenvallers*: de hoge inflatie zorgt voor een aanzienlijke kostenstijging voor met name infrastructurele projecten. Ook de hogere rente heeft een negatieve impact. De hogere kosteninschattingen en hogere rentes zijn inmiddels verwerkt in de laatste versie van de GREX.
- *Stremmingen waterwegen*: de geplande renovaties van de bruggen op de vaarweg naar Moerdijk hebben een grote impact op de haven. Met o.a. RWS wordt overleg gevoerd om de impact te beperken.
- *Cybercrime*: ongoing wordt de cyberweerbaarheid verbeterd. Met de overgang naar CGI worden veel acties uitgevoerd om dit risico verder te beperken.
- *Organisatie: beschikbaarheid van medewerkers en kennis*: de vrijgekomen vacatures door vertrek van medewerkers zijn inmiddels weer ingevuld. Om de robuustheid van de organisatie te versterken wordt de organisatie verder uitgebreid.
- *Overige bereikbaarheid haven*: op de korte termijn zijn hier zorgen voor het inkomend verkeer vanuit klaverpolder in aansluiting 26 op A17 met de entree. Hierover is het havenbedrijf in gesprek met RWS. Inhoudelijk zijn partijen akkoord en wachten is nu totdat RWS haar deel van de financiering rond heeft. Voor de bereikbaarheid van de middellange en lange termijn worden de aanbevelingen uit een integrale bereikbaarheidstudie gevolgd welke het havenbedrijf samen met de stakeholders RWS, provincie en gemeente hebben uitgevoerd.
- *Compliance – niet naleven wet- en regelgeving*: het risico is in het eerste kwartaal niet gewijzigd.

Kengetallen – 3^e Kwartaal

	Realisatie t/m september 2023	Begroot t/m september 2023	Vershil t/m september 2023
Zeehavengeld (mln Euro)	2.851.736	2.910.600	-58.864
Binnenhavengeld (mln Euro)	929.119	1.074.501	-145.382
Kadegeld (mln Euro)	1.279.505	1.386.981	-107.476

	Realisatie t/m september 2023	Realisatie t/m september 2022	Vershil t/m september 2023
Aantal treinen	1.850	2.260	-410

Gronduitgifte in m²	Realisatie 2023	Begroot 2023
Nog uit te geven	92.464	17.200
Grondexploitatie IPM	0	100.000
Grondexploitatie LPM	0	-

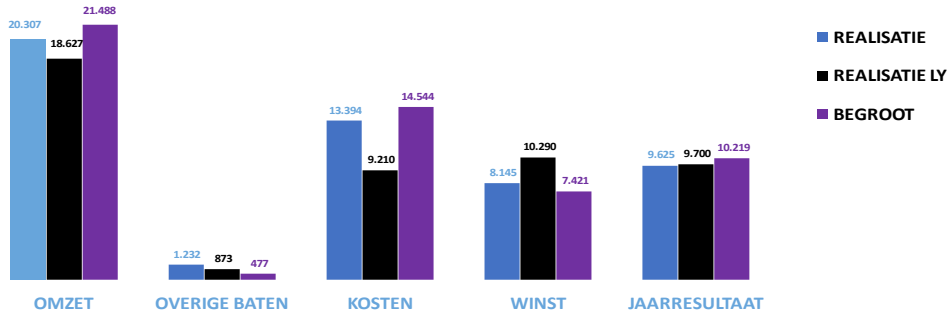
Monthly – 3^e kwartaal

MOERDIJK MONTHLY

YTD SEPTEMBER 2023

FINANCIËEL

(x € 1.000)

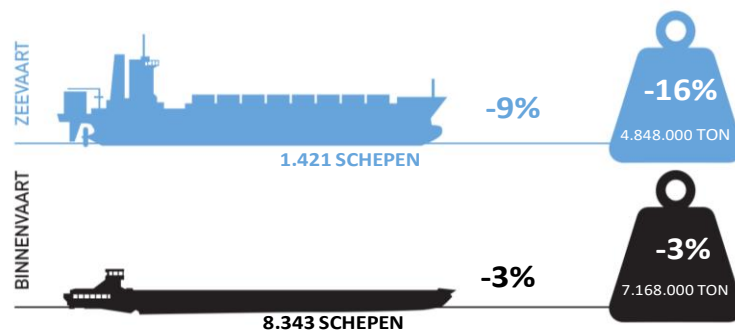

NB. De winst en het jaarresultaat zijn v óór belasting

UITGIFTES

Gronduitgiftes in erfpacht	9,2 ha
Gronduitgiftes verkoop	0 ha
Gronduitgiftes in huur	0 ha
Kade-uitgiftes in huur	0 m ¹

OVERSLAG

BALANSTOTALEN EN KENGETALLEN

Eigen Vermogen		143.134.031
Vreemd Vermogen		277.480.045
Bezittingen		420.614.075
Interest Coverage Ratio	> 2	1,7
Debt/Ebitda	< 7	22,9
Solvabiliteit	> 30%	34%
Rentelasten		7.078.000

Exploitatieoverzicht

Realisatie versus begroting t/m september 2023

(x € 1)

	Realisatie t/m september 2023	Begroot t/m september 2023	Vershil t/m september 2023
Netto omzet	17.303.676	18.078.426	-774.750
Overige bedrijfsopbrengsten	3.003.227	3.409.834	-406.607
Totaal bedrijfsopbrengsten	20.306.903	21.488.260	-1.181.357
Lonen,salarissen en sociale lasten	3.015.848	2.421.271	594.577
Afschr materiële vaste activa en bijzondere waardeverm	1.263.045	1.373.319	-110.274
Overige bedrijfslasten	7.799.587	9.231.873	-1.432.286
- Totaal exploitatiekosten	5.030.108	4.700.754	329.354
- Totaal algemene en administratiekosten	1.045.230	2.047.421	(1.002.191)
- Totaal relatiebeheerkosten	170.021	232.219	(62.198)
- Totaal facilitaire kosten	181.612	167.748	13.864
- Totaal huisvestingskosten	228.067	379.389	-151.322
- Totaal overige kosten	1.144.549	1.704.342	(559.793)
Totaal bedrijfslasten	12.078.480	13.026.463	-947.982
Bedrijfsresultaat	8.228.423	8.461.798	-233.375
Financieel resultaat	1.328.441	1.519.434	-190.993
Resultaat voor bijzondere baten en lasten	6.899.982	6.942.364	-42.382
Bijzondere baten en lasten	1.244.531	478.206	766.325
Resultaat voor belastingen	8.144.513	7.420.570	723.943

Toelichting

Het derde kwartaal van 2023 sluiten we af met een iets hoger resultaat voor belasting dan begroot (€ 0,7 mln). Dit ondanks lagere omzet dan begroot (€ 1,2 mln), dit wordt gemitigeerd door de lagere bedrijfslasten (€ 0,9 mln).

De lagere omzet wordt veroorzaakt door vertraging op verwachte uitgifte van gronden (€ 0,5 mln), dit stuk grond is inmiddels in erfpacht uitgegeven. Daarnaast zijn er lagere opbrengsten van het zonnepark (€ 0,4 mln) door een sterke daling in de terugleververgoeding en een daling in het short sea segment (€ 0,3 mln). De bijzonderheden in de bedrijfslasten zijn:

- Hogere salariskosten (€ 0,6 mln), dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoger inhuurkosten als gevolg van het (gedeeltelijk) wegvallen van capaciteit en hogere wervingskosten.
- Lagere uitvoer- en beheerkosten (€ 0,5 mln) door verschuiving van werkzaamheden naar later in het jaar of volgend jaar.
- Hogere dotatie aan de voorziening baggeren (€ 0,7 mln) door gestegen baggerkosten alsmede uitloop van werkzaamheden naar 2023.
- Lagere advieskosten (€ 0,5 mln) dit betreft een verschuiving in tijd, een aantal begrote opdrachten worden later in het jaar gegeven.
- Lagere automatiseringskosten (€ 0,5 mln) deze worden veroorzaakt doordat de ERP implementatiekosten worden geactiveerd en niet ten laste van het resultaat worden gebracht, zoals begroot.

De hogere bijzondere baten (€ 0,8 mln) betreffen de rentebaten LPM welke door het uitstellen van de overdracht langer doorlopen. Daar staat tegenover dat de rentelasten hoger zijn dan begroot (€ 0,4 mln) vanwege de hogere leningen van begroot, door de vertraging van uitgifte van het LPM.

Prognose 2023

(x € 1.000)

	Prognose 2023	Begroot 2023	Verschil 2023	Verschil %
Netto omzet	22.982	24.105	-1.122	-5%
Overige bedrijfsopbrengsten	4.318	4.553	-235	-5%
Totaal bedrijfsopbrengsten	27.300	28.658	-1.357	-5%
Lonen, salarissen en sociale lasten	4.155	3.235	920	22%
Afschr materiële vaste activa en bijzondere waardeverm	1.797	1.831	-34	-2%
Overige bedrijfslasten	11.035	11.985	-950	-9%
Totaal bedrijfslasten	16.987	17.051	-64	0%
Bedrijfsresultaat	10.314	11.607	-1.293	-13%
Financieel resultaat	2.387	2.026	361	15%
Resultaat voor bijzondere baten en lasten	7.927	9.581	-1.654	-21%
Bijzondere baten en lasten	1.699	638	1.061	62%
Resultaat voor belastingen	9.625	10.219	-594	-6%

Toelichting

De verwachtingen omtrent de opbrengsten en kosten zijn verwerkt in de prognose. Hiermee is het verwachte jaarresultaat voor belastingen € 600k lager dan begroot.

De bijzonderheden met betrekking tot de opbrengsten zijn:

- Lagere zeehavengelden ad. € 400k, door de daling in de breakbulk en industrie segmenten
- Lagere opbrengst erfpacht door vertraging passeren aktes ad. € 400k
- Lagere opbrengsten uit het zonnepark ad. 300k door de daling van het teruglevertarief

Verder zijn de bedrijfslasten € 200k naar beneden bijgesteld. De omvangrijkste bijstellingen betreffen:

- Verhoging van de lonen en salarissen ad. € 900k, betreft inhuurkrachten doordat openstaande vacatures niet worden vervuld en langdurig uitval van werknemers (€ 300k). Alsmede hogere salariskosten (€ 200k) en wervingskosten en opleidingskosten (€ 100k).
- Verhoging van de dotatie aan voorziening ad. € 800k, door het uitlopen van de baggerwerkzaamheden eind 2022 is de beoogde extra dotatie verspreid over 2022 en 2023.
- Verlaging advieskosten ad. € 600k, van een aantal begrote kosten wordt verwacht dat de werkelijke kosten lager zullen zijn.
- Verlaging automatiseringskosten ad. € 400k, voornamelijk veroorzaakt door de mogelijkheid om de ERP implementatiekosten te kunnen activeren.
- Lagere uitvoer- en beheerkosten (€ 600k) door verschuiving van werkzaamheden naar later in het jaar of volgend jaar.

Door de vertraging in de uitgifte van LPM is een hogere financiering nodig dan begroot, waardoor het financieel resultaat (€ 0,4 mln) slechter zal zijn. Een deel van de rentekosten wordt doorbelast naar de grondexploitaties, waardoor de stijging in de rentekosten enigszins gedempt worden. De hogere bijzondere baten (€ 1,1 mln) betreffen de rentebaten LPM welke door het uitstellen van de overdracht langer doorlopen.

Investeringsoverzicht

Investeringsplan realisatie en prognose

	2023			Prognose vs. begroting
	Realisatie	Prognose	Begroting	
<i>Investerings in nieuwe project</i>				
Kade		€ -	€ 1.800	€ -1.800
Verdubbelen ingaande stroom afrit 26 (fase 1)	€ 166	€ 300	€ 906	€ -606
Beveiliging LPM	€ 25	€ 140	€ 140	€ -
Rotondes vervangen door kruispunten met iVRI		€ 50	€ 424	€ -374
Verdubbelen uitgaande stroom afrit 26 (fase 2)		€ -	€ 247	€ -247
Anomale detectie (fase 2)	€ 58	€ 78	€ 245	€ -167
Aanpak kwetsbare plekken buitengebied	€ -	€ 205	€ 205	€ -
Blauwe zone		€ 175	€ 175	€ -
Walstroomkast terrein		€ -	€ 104	€ -104
Aanleg 6 x 5G masten		€ -	€ 50	€ -50
Plaza herinrichten	€ 22	€ 75		€ 75
Vernieuwen IT systemen*	€ 520	€ 720	€ 465	€ 255
Totaal uitgaven die geactiveerd worden	€ 791	€ 1.743	€ 4.761	€ -3.018
<i>Investerings in gebiedsontwikkelingen</i>				
Investerings gebiedsontwikkeling IPM	€ 334	€ 1.000	€ 3.500	€ -2.500
Investerings gebiedsontwikkeling LPM	€ 19.247	€ 35.850	€ 45.891	€ -10.041
Totaal investering GREX	€ 19.581	€ 36.850	€ 49.391	€ -12.541

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

* realisatie 2022 + 2023 = 862 k euro / Budget 2022 + 2023 = 1.700 k euro

Toelichting

De belangrijkste bijstelling betreft de voorbereiding van een kade op het IPM-terrein, de uitgifte hiervan zal niet meer in 2023 worden gerealiseerd. Daarnaast is de verwachting dat de aanpassing van afrit 26 (fase 1) in 2024 uitgevoerd wordt, niet 2023 zoals begroot. De investering in de nieuwe IT systemen zal naar verwachting een lagere investering nodig zijn dan begroot.

Bij beide gebiedsontwikkelingen wordt verwacht dat een deel van de begrote investering doorgeschoven wordt naar 2024.

Financiering en treasury

Het havenbedrijf is een kredietovereenkomst aangegaan met het Havenschap Moerdijk. In de kredietovereenkomst is opgenomen dat het havenbedrijf gehouden is om er zorg voor te dragen dat het Havenschap Moerdijk te allen tijde aan haar verplichtingen uit hoofde van de financieringsinstrumenten kan voldoen, voor zover deze financieringsinstrumenten zijn benut om krediet aan het havenbedrijf te verstrekken.

Het kredietplafond, ofwel het maximale krediet, is vastgesteld op € 280 miljoen. De hoogte van de kredietlimiet wordt jaarlijks bepaald en gebaseerd op de liquiditeitsplanning voor het komend kalenderjaar, vermeerderd met een opslag van 10% voor onvoorziene uitgaven.

	Q3 - 2023
Vastgesteld kredietlimiet	275 miljoen
Leningen - kasgeld	88 miljoen
Leningen - lang lopend	164 miljoen
Lening als % van kredietlimiet	92 %
Lening als % van kredietplafond	90 %

Gezien de verwachte investeringen in 2023 en de vertraagde passering van gronduitgiftes door de stikstof vraagstukken is een verhoging van het kredietlimiet aangevraagd naar € 275 miljoen. Hier is, op 13 juli jl., door het bestuur van de aandeelhouder mee ingestemd.

	Gezond	
ICR (Intrest Coverage Ratio, EBITDA/rentekosten)	> 2	1,7
DEBT/EBITDA (waarbij Debt = rentedragende schulden)	< 7	22,9
Solvabiliteitsratio (EV/TV)	> 30%	34%
Rentekosten op jaarbasis		€ 7.078.000